

καλύτερα, διαχρονικότερα, συνεπέστερα και ομορφότερα απ' οποιαδήποτε στρατιά τεχνοκρατών. Τώρα που τελούμε εν κρίσει, μπορούμε να βρούμε ασφαλές καταφύγιο στη χώρα της ποίησης. Όχι για λόγους ψυχαγωγίας αλλά για λόγους παιδαγωγικούς. Οι οριακές καταστάσεις λύνονται με οριακές καταστά-

σεις. Και όσο οριακή και ζωογόνα είναι στο επίπεδο της πραγματικότητας η επανάσταση, άλλο τόσο οριακή είναι στο επίπεδο του στοχασμού η ποίηση. Διότι στην ποίηση συμβαίνουν συνέχεια επαναστάσεις. Αυτό μπορεί να μας διδάξει η ποίηση. Και ο αποθανών ποιητής Έκτωρ Κακναβάτος το ήξερε καλά.

Θανάσης Γ. Παπαβασιλείου

Έκτωρ Κακναβάτος

Κατευόδιο στις αβέβαιες γνώσεις-ποίησης το μυστήριο...

Από το 1943, όταν πρωτοεμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα με τη "Fuga", ο Έκτωρ Κακναβάτος, πρόμαχος της υπερρεαλιστικής φωνής, προσπερνά με απρόσμενες δρασκελιές τους ήχους των ποιητικών εικόνων του, αιφνιδιάζει την αντιθετικότητά τους συναιρώντας τις προθέσεις τους. Οι συγκρούσεις των λέξεων μένουν μετέωρες στον αέρα. Τα εκκρεμή των εμπειρικών ρολογιών κρυσταλλώνουν οργανωμένα στη μέση της κίνησής τους. Ο λυρισμός, παρότι ακοντιστής από βαλβίδος, πνίγει το στοχασμό του σε βουβά ουρλιαχτά. Οι συνειρμοί του ασυνείδητου στέκουν σαν στήλες άλατος στον *απόγυψο της γένεσης*, με το ένα πόδι προτεταμένο στις *εσοχές του ελαχίστου*. Μυρωδιές από φωτόνια, αγεωμέτρητα φαράγγια, *διεγερμένες εξισώσεις*, κοβάλτιο και *πρωτεϊκά «όχι»* γεμίζουν τον ποιητικό χώρο.

Μερικοί ισχυρίζονται πως είναι καλύτερα να μένει κανείς μακριά από το χρόνο *ανακαλώντας ανιόντα πλημμελήματα κεκοιμημένων*. Η ζωή, *ωάριο με ενδόσπερμα*, είναι μια ακατάπαυστη θλίψη, όμως είναι υπέροχο να ζεις τη ζωή, και δίχως χρόνο ζωή δεν υπάρχει. Ο Κακναβάτος όμως διαφωνεί. *Εμμένοντας αξιωματικά, που πάει να πει ανύμφευτος*, προτιμά μια αιώνια ικανοποίηση, ακόμη κι αν αυτή πρέπει να είναι ακίνητη και παγωμένη, σαν *επίκληση της τετραγωνίζουσας του Δεινοστράτου*.

Η *Αιτιατόνη* του ποιητή δεν θα χάσει ποτέ τη ροδαλή λάμψη απ' το *νόστο της μητέρας*, δεν θα ρυτιδιάσει ποτέ ούτε θα κουραστεί, δεν θα πληγωθεί ποτέ, δεν θα ξεχάσει ποτέ όσα της δίδαξε ο *υβριδικός πλακούντας*, δεν θα σκεφτεί ποτέ κρυφά απ' την *πλατωνική προοράμμη*, δεν θα γνωρίσει ποτέ την *Υβρι*, δεν θα ξεκαβαλήσει

ποτέ το θήλαστρό της, δεν θα εγκαταλείψει ποτέ το εμφυτευμένο γονιδίωμα εντός της που έχει θέα στους καταρράκτες του ωκεανού, δεν θα πάψει ποτέ ν' αγγίζει την αποβάθρα της από 'ξαρχής μονάδας...

Ρηξικέλευθα ορμητικός, ακαταμάχητα ερωτικός και συνάμα πολιτικός, ο Κακναβάτος εκχύλισε με μουσική δεξιότητα στις περίπου είκοσι συλλογές που μας

κληροδότησε τον πόνο του τοκετού της ανεμώνας, απαρέμφατα μαθηματικών, τανυστές φιλοσοφίας, την αιώνια τοπικότητα της κοσμικής συμμετρίας και, με διαρκείς αναδιατάξεις μιας άλλης πραγματικότητας, το χαοτικό γίγνεσθαι του μικρόκοσμου-μεγάκοσμου. Μας άφησε «in perpetuum» το πύρωμα από την άψα της μάχης του... της Εκείνης!

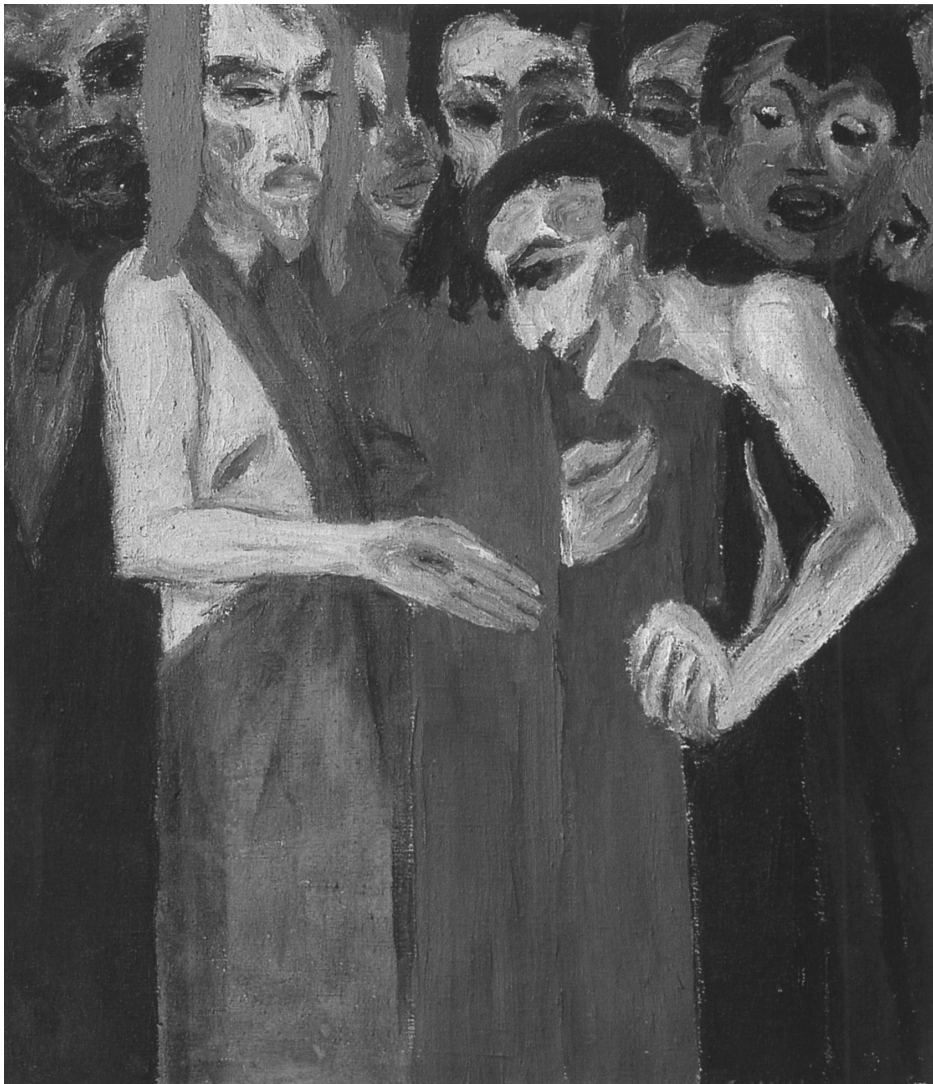
Έκτωρ Κακναβάτος Στώμεν

Πρώτο που αυτοί αποφασίζουνε πως κινδυνεύομε και πότε, και πως θέλομε δε θέλομε θα μας «εσώσουν». Δεύτερο που απ' τις αξίες προτιμούν τα αξιώματα, τι να τις κάνουνε τις παλιαιτούρες. Τρίτο γεγονός το ανάστημά σου που τους καταργεί, το εύρος σου που αχρηστεύει τις μονάδες τους και τα ισόπεδα τοπία τους. Τέταρτο που οι εύπιστοι, που να τους πάρει ο διάολος, χειροκροτούν το φίμωτρο για τις «φωνασιές των πληβείων» κι ούτε που θέλουνε να δούνε πως κόψε από δω κόψε απ' εκεί σε τεμαχίσανε σε οικόπεδα και
μυρμηγκότρυπες οι άψωλοι.

Γεγονός προχωρημένο που στους δρόμους σου έναν Απρίλη χύθηκε το έμπυο, οι μειοδότες περιφέρανε ό,τι πελώριο: τ' ατίμητά σου, το αίμα σου αιώνων στα διεθνή χρηματιστήρια σ' αγοραστές βορά της φτήνιας και που πιάσανε τα υψώματά σου οι φαύλοι κ' οι αχρείοι στίφη και που εσύ πικρός απήγανος, του τάφου άκρη άκρη και της λεηλασίας ό,τι περίσσεψε δοσμένο στη φυγή, νους ενδοφλέβιος και μάτια ν' ανασκάβουν την
αντάρα

Γεγονός έσχατο η εκατόχρονη οργή σου που αρνιέται τη μετάσταση και δεν πάει πιο πέρα παρά εδώ, μονάχη της, χωρίς καψούλι συνωμοτεί και δέρονται με το βυθό της.

(Ποιήματα από την ποιητική συλλογή *Τα μαχαίρια της Κίρκης*, Κείμενα, 1981)

Εμίλ Νόλντε, «Ο άπιστος Θωμάς» (η ζωή του Χριστού), 1912.